

Biz Denizliliyiz. 25 Mayıs 1973, Denizli’de evde dünyaya gelmişim. Annem beni sabaha kadar doğurduğundan söz eder hep. Ben bir yaşımdayken İzmir’e yerleşmişiz. Balçova’nın, hep söyler annem bir İnciraltı vardı, oradaydık diye. Şu an bilinen İnciraltı değil, Termal’in oralarda bir incir ağacı varmış, orada bir gecekonduda yaşamışız uzun yıllarca. Bu benim hatırlamadığım kısım tabi ki de. *** ilk öğretim okulunda, ilk okul dönemimi orada tamamladım. Annem, biz yedi kardeşiz, o yüzden annem, ev temizlemekten, hasta bakıcılığa, tarlada iş peşinde koşmaktan, birçok işe elini atmış yani. Diğer çocuklar kadar olursa o kadar bir dayanakla. Babam greyder operatörü, bilirsin, belediyede kepçe kullanırlar, dozer kullanırlar. Zaten babamın lakabı dozerci *** Benim de okul hayatımın ilk üç yılı, melek bir öğretmenle, eğer yaşıyorsa, sağlık sıhhat içerisinde Allah benim sağlığımdan alsın ona versin, muhteşem bir öğretmendi. Sonrasında cehennem bir okul hayatıyla beşinci yılımı tamamladım. Korkunçtu. Böyle şiddet içerisinde görürsünüz ya, kulaklarından çekip böyle ayağa kaldırılan, ayağı yerden kesilen, tokatlar atılan öğrenciler, bizim sınıfımızda vardı öyle. Korkunçtu yani. Cetvelle ellere şeyler falan, fenaydı. Neyse.

Okul bizim açımızdan, babamın kızlarının üzerine düşüp, benim kızlarım okusun tarzında böyle elimizden tutup ortaokula yazdırmalar vardı o dönemler. Ben gitmeyeceğime, tabi hepsi ikinci dönem öğretmenimin de olduğunu düşünerek, neyse, okumama kararı aldığımda, babamın da arkadaşının kız kardeşi kuaför. Öyle eti senin, kemiği benimdir tarzında, babam diyor ki eti sizin, kemiği de sizin. Çalışsın ki bilsin okula gitsin. O açıdan beni meslek sahibi ediyor. O dönemde tabi çıraklık, biraz farklı bir çıraklık, şu andaki dönemimize ait bir süreç değil, uzun yıllarca kuaförde çıraklık *** ben bir beş yıl çıraktım, öyle diyeyim. Maalesef ki babamın arkadaşının kız kardeşi, kötü bir öğretici oldu. Benim mekânım gibi böyle alt katta mekânı olan, dördüncü katta kendi evi olan, kendi evinde oğlunun çişli, kakalı bezlerini falan yıkadığım. 11 yaşımdan söz ediyorum. 11 yaş. O süreçte biraz kötü bir çıraklık geçirdim. Eve gidiyorum, tabi her şey çok güzelmiş gibi söylüyorum, çünkü şikâyet edersem beni okula yazdıracaklar. Yine aynı öğretmenime denk geleceğim ve kötü bir dönem benim için. Bu şekilde şikâyet etmeyerek giden belli bir sürenin içerisinde de biber salçası yapmış ustam, yukarı çık, onları tepsiye ovala koy ve güneşe ser diyerekten bana böyle bir işlem yaptırdı.

Bahsettiğim dönemler, 73 doğumluyum, 84-85 yıllarından söz ediyorum. O süreçte, o biber salçasını, eldiven olmadan elimle ovup... Gece elim alevler içinde, yatağın başında annem bir yandan, babam bir yandan buzlu suya koydular elim yanıyor diye. Ertesi gün babam işyerine geliyor ve kızgın bir vaziyette beni işten alıyor. Sinirli bir adamdır, ama bütün çocuklarının arkasından koşan bir adamdır. Yedi çocuğun babalığını dört dörtlük yapan bir adamdır. Allah

sağlık versin 81 yaşında. Sonra mahallede kuaför bir abimiz var, benim çalıştığım yere gelir misin? Ben hala çıraaktım, benim çalıştığım yere çıraak aranyor, gelir misin dedi. Gelirim dedim. Gittim. Üçyol, Betonyol diye bir yer var Üçyol'da, biraz sonradan bozuldu ama benim çalıştığım dönemlerde daha böyle mahalle kuaförü tarzındaydı. Ayırt etmek için söylüyorum, çünkü daha sonrasında çok iyi bir salonda çalıştığım için bir mahalle kuaförünün de neler öğretebileceğini belirtmek için.

Karı koca çalışan bir işyeri sahibi, çalışmaya başladığımda hiçbir şey öğrenmediğimi gören maniküre yoğunlaştırmak isteyen bir hanımefendi. Hala görüşüyorum, biraz önce telefonla konuştuk. Düşün ben 36 yıllığı ve ilk yıllardan bahsediyorum. *** ustam ve Allah rahmet eylesin *** ustam var. Biri diyor ki sen manikürde çok iyi olmalısın, bunu öğrenmelisin sonuna kadar seyret, asla hiçbir şeyi kaçıрма. Öteki diyor ki hayır sen saçta çok iyi olmalısın, bak saç dünyanın en iyi işidir, gördükçe, takip ettikçe öğreneceksin. Bizim mesleğimiz, evet görsel, eğitim lazım mı, evet kesinlikle lazım. Çünkü, öyle bir şey yapıyorsun ki, kimyagerlerle yarışabilecek ölçülerle boya hazırlıyorsun. Ya da tam tersine bir cerrahi işlem yapacak kadar batık alıyorsun. İşin esas noktaları da o. Güzel olan taraf, yeri geldi anne oldular, yeri geldi baba oldular, onların yanında çok uzun süre çalıştım ve maalesef dükkân kapanmak zorunda kaldığından ağlaya zırlaya dükkânı kapattık. Ama ustam bana dedi ki kadın olan, “seni ben kendi ellerimle kendi ustalarımın yanına yerleştireceğim.” Kısa bir dönem Hatay Nokta çalıştım. Allah rahmet eylesin, ustalarımı da kaybettiğim için rahmetle anıyorum. *** ustamın yanında çalıştım. Oğlu, sonra kendi kuaförlük yapacak, işte elemana çok ihtiyaç olmayacak tarzında, kovmak değil, bizim işimizde kovmak mesleği bitirmek demek, öyle bana göre.

Üçkuyular'da şahane bir salonda işe başladım. Kızlar beni istemediler, iş vermediler, göstermediler. Ustam, emekli albay bir adamın, *** amcanın oğlu. Çok disiplinli, saat 7.30 dükkân açılıyorsa, sekize çeyrek kala dükkâna geldiğinde, dükkân her saat mutlaka camlar silinecek, akşama kadar ceza. Temiz camı bir daha sildiren bir adamdı. Yerler ona göre, o zaman paspaslar elle atılıyor, paspaslar atılacak vs. Aslında terbiye etme. Diğer taraftaki salça muhabbeti beni illet ettirdiği için öteki cezalar hani bana... Ceza verme başka bir şey, ötekini yaptırma başka bir şey. Ben kardeşlerimin, evet kaba olacak ama, boklu bezlerini yıkarken kardeşim diye yıkayabilirim. Ama bir başkasının, ustamın çocuğunun bir şeylerini yapmak zorunluluğum değildi. Çünkü onlar bir ekip olmuşlar artık, benim orada eski çalışan birinden, mekanını kapatıp, “seni ustamın yanına yerleştireceğim” diye koyduğunda, şimdiki gibi değil çoklu eleman çalıştırıyordu kuaförler o zaman. İşler çok güzeldi. O insanlarla dostuz, hala

görüyoruz. Çok tatlı insanlar. Beni yanında tutmamak değil de çekingen olduğumun, bir adım geride kaldığının, girişken olmamamın, onlara hep ayak uydurmamın, öğlen ne yemek istersiniz? Siz bilirsiniz, diyordum ben. Biz gevrek yiyorduk ama dört tane alıyorduk, dördümüze birer gevrek alıyorduk, birer tane yanına gazoz alıyorduk, bizim öğlen yemeğimiz geçiyordu. Dükkân işlerinde biraz öğlen yemeği geciktirmeleri, ya da evden getirmiyorsan biraz farklılık, mesela evden getiriyordum, sefertaslarını bilir misin? Onun içine bir tane portakal sığmaz, çünkü kapağı kapanmaz. O yüzden portakalı keserdi, yarım portakal olurdu. Altında tarhana çorbası olurdu, üstüne de koyduğum yarım ekmeği sıkıştırıp tepiştirip, tası kapatıp getirdiğimde yarım portakal getirdim diye dalga geçerlerdi, ben de içeriye geçer ağlardım. Öyle alınganlık var yani.

Yine de çok şükür bu günümüze. Neyse, orada isteseler de istemeseler de ben o mekânda 14 yıl çalıştım. Dükkanımızda tuvalet yok, eve gidiyorum, kapıyı açın deyinceye kadar kapının önünde işediğimi günlerce söyleyebilirim ben sana. Reglim, pedimi değiştirmem lazım, küçücük bir kabin var bizim, böyle ağda kabini gibi, orada pedini değiştirmeye çalışıyorsun. Ayriyeten bu kızlar gidip kendilerine mekân açtıkları için gittiler, yerlerini erkek elemanlar aldı. O zamanlar öyleydi. Erkek elemanların birine aşık oldum. Şahane bir çocukluk aşkı geliştirdi, Allah'ım nasıl biliyor musun, herhalde ölürüm falan zannediyordum onsuz yaşadığım zamanda. Ustam da biliyor, ustama da söyledik. Ben ailemden anneme söyleyemem, babama söyleyenlerdenim. On üç yaş. Sonra büyüdük, benden bir iki yaş büyüktü, askere gidecek. Allah, ben karalar bağıyorum. Dükkândan ayrıldı, askere gitti. Ne olduysa o zaman oldu. Ben o askerdeyken onu aldattım, o da beni aldatmış zaten. Öleceğim bir aşktan, çok güzel geçen bir süreçti tabii, çocukluk aşkının masumiyetiyle el ele lise yolları, Cengiz Kurtoğulları, arabeskler bilmem neler çok güzeldi.

*** beyin yanında çalıştığım süreçte de biraz üst düzey bir salon, sınıflandırmak değil ama biraz zengin insanlara hitap ediyorsunuz. Dolayısıyla ukalalıklar da var ama aşırı mütevazî insanlar da var. Yaşıtınızı düşünün, sizin yaşınızdaki insanlar o dönemde liseye gidiyorlar. Karşımızda çok güzel bir park vardı, erkek arkadaşı parkta bekliyor, bunun işlemi bitiyor. Ben o insanları süslüyorum, aynı yaştayız, tırnaklarımı törpülüyorum. Saçının önlerinin krepeşi olmuş mu, ona göre spreyliyorum, ediyorum ve bu insanları sevgilileriyle gezmeye gönderiyorum. Para harcamaya gidiyorlar ve ben oradayım. Offf. Yani, parasızlık o yaştaki bir insanın algılayabileceği bir şey değil. Ben niye bunu yapmıyorum var. Ama bir yandan da ailene kıyamıyorsun, çünkü ailen sana her şeyini yapıyor. Abla olmanın da birazcık aldığı sorumlulukla bunu özenmekle kapatıyorsun. Sadece onlara özeniyorsun. Kıyafet, çalıştığın

parayla alabilirsin, ama çalıştığın parayla eve bir koli yumurta, bir kalıp peynir alıp gitmek daha avantajlı. Haftalık alıyorsun, bizim meslekte çünkü eğer çalışırsan en asgarinin asgarisini ödeme sana yaparlar. Çalışırsan para cepte, sadece malzemecine, muhasebecine ödeme yaparsın. Verilmesi gereken yerler olduğu için söylüyorum. Zoruna giden şey, hevesinin kursağında kalması. 11 yaşında bu mesleğe başlayıp, yeri gelip ustana yaptırdığın kokoreçlerin içinden getirinceye kadar çalıp yemek, çünkü sen onu yapamazsın, sen getirdiğin sefertasındaki Allah ne verdiyse, makarnaysa makarna, yarım portakalsa yarım portakal, bir şekilde ekmek arası bir şeylerle geçiştirip gidiyorsun. Boğazlı bir insanım, boğazı seviyorum, boğaza harcamayı da severim. Benim için ailemle yakınlarımla kim ne yiyorsa helali hoş olsun. Çünkü nasıl söyleyeyim...

Anneliğime geçeceğim buradan, işsizim, ihtiyacım var. Ama yok yani, o an çalışamıyorum, çocuğum aç. Ne yaparsın? Çalarım. Hırsızlık dünyada yapılabilecek en kötü şeylerden biri ama o çocuğun boğazından geçirmek için, yemeğe geleceğim, çalarım. Ve hiç de hani o iki baklavadan hapse atılan çocuklar var ya, o süreci ben çok takip etmiştim. Çok da üzülmüştüm, çok da acı gelmişti bana. Geri gelelim, 13 ve 16 yaşındaki ya da 18'ime kadar, aşk meşk içinde geçen bir hayaller vardı. İleriye dönük o andaki sevgilimle, yapabileceğin, kurabileceğin yuvalar, birlikte ailelerin anlaşabilmesi, biz çünkü yedi kardeşiz ve bahsettiğim insan üç kardeş. Birbirleriyle uyum sağlayabilecekler mi? Bugünün şatlılarıyla benim annem on altı yaşında evlenmiş, benim de çok böyle yirmilerin üzerine kalabilecek bir evlilik yaşım olmaması gerekiyor idi. Ama işle alakalı, ilerdeki hedeflerimle alakalı şeylerimde, *** beyin yanında 14 yıl çalıştım ben, o süreçte gelişti.

Güzel bir salon hayalim vardı, o kadar güzel bir salon hayalim vardı ki, çünkü zaman içinde insanlara manikürlerini yaparken, şu an çok pratik olduğumuz için 15 dakikada bitiriyorum ama, gerçekten yarım saat, çünkü o manikür takımlarını kaynatmak, klorak damlatıp uçlarını silmek, steril, biraz daha eski iğneciler gibi düşün, o vaziyette steril ediliyordu. Klorak her şeyi hallediyordu, bugünün domestosu. Güzellik köyü, şahane bir güzellik köyü hayalim vardı. Termal'in olduğu, yani İzmir'e geldiğimiz yer, demek ki kan çekiyor, o süreçte, böyle güzel bir, bir kadının neye ihtiyacı varsa zayıflamadan, giyimden, gerçekten çok kötü, bizim yetiştiğimiz dönemdeki kısmen patlak ayakkabılar, kısmen tek bir kot pantolonla geçirdiğimiz birkaç yıl, böyle o kıyafetten estetiğe kadar her şey. Yani ne olabilir? Benim kaşımın ortası, çatıklığım beni rahatsız eder, onun giderilmesi. O köyde kalınma süresi anlamında, bir saatte de köyden çıkılabilir, bir ayda da. Böyle bir güzellik köyü olacaktı ama sektör gerçekten çok geniş olacaktı. İlgilenen en iyi uzmanlar ama ben kuaförlük bölümünde olacaktım. Benimle

ilgilenen ekip ayrı olacaktı. Tabi hayaller ama çok büyük umutlar, çok büyükte rakamlarmış onlar. Dükkân açarken insan gerçeğe karşılaşıyor.

Biz o küçük kaçamak, o birkaç yıl süren aşktan sonra, askerlikten sonra ayrıldık. Ve ben müsaade istedim, ustam dünya iyisi, dört dörtlük, dünya tatlısı bir adam değildi tabi. Dedim ki, ben o askerden döndükten sonra buraya geldiğinde burada olmak istemiyorum. Nasıl olacak? *** bey babama geldi. İş babamda bittiğini bildiği için. Ben dedi, kızını dedi, dükkâna istiyorum. Tekrardan gelsin çalışsın, şartlarınız neyse kabul ediyorum. Şartlar da para değil, babamın bu kadar yoklukta düşündüğü hiçbir şey para değil, saatler. Sabah istediğiniz saatte benim kızım gelir, sabah ezanından sonra dükkanınızı açar, ama akşam ezanı olmadan bu kız evde olacak. Ustam her gün sorardı, akşam ezanı kaçta okunuyor? Neyse, bugünün şeyiyle, saat yedi, yedi çeyrek gibi ben evde oluyorum. Güzel bir çalışma ortamı oldu. Evet, diğer kişi o dükkânda olmadı. Her gün yolunu kesti, her gün, senin yüzünden ekmeğimden oldum diye, benim yüzümden değil, kendi çizginden dolayı diye. Düşün ufacık insansın, bahsettiğin şeyler kocaman laflar. Bir şekilde o başka bir yerde işe başladı, hayatlar değişti, yaşlar büyüdü.

Ben, abim, üç yaş var aramızda, abim bir ecza deposunda çalışıyor. Bir akşam yemeği var, şirket yemeği, eşlerinize gelin demişler. Bana da dedi ki sen de gelir misin? Biz birlikte gidelim, eğlenelim. Ayıp olur da şöyle olur böyle olur da. Yok yok, gidelim dedi. Eşli çağırıyorlar, kardeşli değil falan diyerekten. Biz bir eğlendik, bir eğlendik. Bekarlar masası diye bir masa varmış. Hiç o zamana kadar böyle dışarıda yemekler bilmem neler yok tabi. Var ama kafeterya tarzı yerlerde, pizza yemek, kola içmek, öyle. Gittiğimiz yer gerçekten restaurant, farklı. Orada abimin iş arkadaşlarıyla birlikte bekarlar masasındayız. Ama nasıl sandalyelere çıkıyoruz, oynuyoruz, abim hiç karışmıyor, istediğim gibi bir gece, onun bütün arkadaşlarıyla dans ediyorum ben. Biraz da benim kafamı dağıtmam için götürdüğüne inanıyorum. O gece eşimin kız kardeşi diyor ki a ***'ın nişanlısı çok güzelmiş. *** abim de diyor ki o nişanlım değil, kız kardeşim. Ya abimle tanıştıralım onu, diyor.

Yirmili yaşlara hakimiz o an.*** tanıştırlmam da işten döneceğim, *** beyin yanında çalışıyorum. Benim saçımı keser misin, bebeğim çok küçük, evde keser misin, senin için bir mahsuru yoksa diye. Ben de *** beyin haricinde para kazanacağım, eve para götüreceğim. Tabi keserim dedim. Bir kumpasa düştüm, eve bir girdim, böyle ama aile herkes oturuyor. Ben eve daha önce saç kesmelere gittim, hiç böyle bir şey yok, kadın saçında havluyla bekler beni, geldiğimde saçını keserim, yapılması gereken şekli veririm, ondan sonra da o evden

çıkarm. Banyoyla hol arası, öyle salonda oturayım, bir kahve içeyim ya da misafir edilecek bir konumda değilim. Eve kuaför geldiğinde öyle misafir edilmez. Neyse biraz bekler misin, sularımız kesik, annemle abim karşı komşudan bir kova su getirecek falan. Kovayla kapıda bekleyen bir tip. Kumpas, hazır her şey, onlar düzeneği kurmuşlar. Neyse, suları kesik diye saçını orada yıkadık, banyoda yıkadık. *** abi geldi, benim yaşıtım bir kızın saçını keseceğim, bebeği var. Neyse, *** abi geldi, suratlar asık, bana abi diyor bu kadın diye. Küçüksün, farklı bir ortamsın, saygıyı esirgememen lazım, her zaman için başın önde olması lazım öyle öyle. Sigara içmem lazım, ama aile, kayınpederim, kayınvalidem herkes orada duruyorlar, benim için *** annesi babasılar, başka da bir şey değiller. Abisi de geldi üstelik sonradan. Ay dedim, müsadenizle, bebek var, ben gidip mutfakta bir sigara içeyim, o arada da saç yıkansın ***, dedim. Herkeste gözler şey... Çok ayıp, sigara içmek bir genç kızın, mümkün değil. Aslında en açık şekilde tanıdılar.

Sonra, *** bizim eve geldi. Bebeğiyle birlikte gezmeye geldiler. Mama yapmak için mutfığa süt ısıtmaya geçtik. Biz de üç katlı bir evin giriş katındayız, salonun duvar kısmı rutubet içinde ama idare ediyoruz. Kardeşlerimin bir kısmı çalışıyorlar, bir kısmı evdeler. Sütü ısıtırken dedi ki ben sana talibim *** dedi, abimle tanıştırmak istiyorum. Tanıştık dedim. Ama öyle değil, çıkmanız açısından istiyorum dedi. Olur, çıkarız dedim. Ama benim abim bir evlilik geçirdi, bir de kızı var dedi. Olsun, biz *** la anlaşsak, o da bizim kızımız olur dedim. Salona geçtik, kuzuyu doyuracağız, annem dedi ki “ben abine dün dul bir kadın buldum, iki çocuğu var, kabul eder mi acaba” dedi. *** hiç çaktırmadan, hiç bilmiyorum *** teyzeciğim, biz de bir kız bulduk, bakalım anlaşır dedi. “Bak, bu kadın hemşire, iki tane çocuğu var, kocası bir şekilde bunları bırakmış gitmiş, ama çok vicdanlı bir kadın, eğer olursa abinle tanıştıralım, abinde bir kız, onlar da iki çocuk, üç çocukla geçinip giderler, abin terbiyeli bir insan” dedi. Annem, kocama... Tabi üslup o, dul dulla evlenmeli. Bahsettiğim dönemler 94 yılları.

Neyse,*** ile çıkmaya karar verdik. Bir şekilde kimseye söylenmemesi taraftarıyız, eğer söylenirse iş çığırından çıkar. Babam da Marmaris’te greyder operatörlüğü yapıyor. Emekli ama ek olarak çalışıyor, eve yine katkı sağlama konusunda. Yani *** şu an biriyle anlaşiyor, ama *** anlaşığı kişi dul bir adam. Öbür taraftan bakarsan bekar abisi var. Hiçbir şaysız, *** almak istiyor. Öbür taraftan aklını çelmek daha kolay, daha rahat bir birliktelik, gelecek olur. Evde itiraz edecek koca insanlar var. Bir kere anne baba var, abi var. Senin evlenmiş ayrılmış bir insanla evlenmen ... O zamanların, sen dulsan dulla evlenirsin ya da bekaretin yoksa, öyle

bir şansın olur falan gibi, böyle bir eksik eteği eksik etekle kapatma tarzında bir üslup vardı. Şimdi Allaha şükürler olsun, insanlar bunların hepsini yendi, en azından çevre.

Biz çıktık. Beş buçuk saat hiç susmadan sürekli konuşan bir adam var yanımda. Her şeyini anlattı. Beş buçuk saatte bütün hayatını anlatabilme var mıdır? Her şeyini anlattı. Şöyle çalışıyorum, böyle evlendim, şu şu şartlarda boşandım, çocuğum şu yaşta, gerçekten biriyle olmak istiyorum, severek birlikte olmak istiyorum. Ve evlenmek istiyorum. Asla dalga geçmek ya da bu dönemi lay lay lomlarla geçirmek değil. Ben o an tanımıyorum, bir kere konuşmayla da olmaz. Birkaç defa böyle çıktık, saatlerce yürüdük, saatlerce anlattı. İnanmadığım tek şey vardı, ben altı sene bana göre ölümsüz bir aşk yaşadım. Sen üç buçuk senede tanışıp, nişanlanıp, evlenip, çocuk sahibi olup nasıl boşandın. Benim diğer kadınla da konuşmam lazım. Bendeki şey, 21 yaşındayım, 20-21 yaşındayım. Tabi öyle bir imkân hiç sağlanmadı bana. 26 yıllık evliyim, bugün olsa yine *** evlenirim. Başta aşık olarak evlenmedim ama evliliğim boyunca hep aşık oldum. İnanılmaz özel bir insan, sayesinde anne oldum, sayesinde rakı içmeyi öğrendim. Sayesinde bir erkeğin bir kadına saygısını öğrendim. Babam anneme saygılıydı ama babam anneme saygı duyarken küfür de ediyordu, dövüyordu da. Biz hiç babamdan dayak yemedik, annemden de yemedik. Güzel bir çocukluğumuz geçti. Kız kardeşlerimize tahammül edemeyip kız kardeşlerimize bazı şeyleri öğretirken onlara şiddet uyguladığımız vardır. Patatesi soyamadın mı, al sana gibisinden. Yedi kardeş olunca.

Evet, 94 yılında evlendim, üçüncü ayda bir gece hapımı unutarak hamile kaldım. Sonra hapımı içmeye devam edip hamile kaldığımı öğrenince dünya başıma yıkıldı. Çünkü her şey için çok erkendi. Beş yıl çocuk yapmamayı planlıyordum. Çünkü *** boşanırdı. Yani, üç yılda bir insan evlenip, her şeyi yapıp, çocuk yapıp, üç buçuk yılda boşanıp çocuğuyla kalınca o insana güven şeyi biraz deneyerek olmalıydı. Aldırdım. İlk bebeğimi aldırırken doktorum, çevremdeki en yakın arkadaşlar, hepsi karşı çıktılar. Bir daha bebek sahibi olamamak da var, hayatının geri kalan kısmına karar veriyorsun tarzında söyledi doktor. Çünkü ilk kalınan hamilelikte yumurtalıklar tümünden çatlıyormuş. Bilimsel tam karşılığını bilmiyorum ama benim o an beynime kazınan o. Kürtaj yapılırken duvarlar kazınıyormuş, onu da alma durumu olabilirmiş. Diğer yumurtaların çatlamama şansı, diğer yıllarda hamileliğe karar verirsen, olmama ihtimalini yükseltiyormuş işin gerçeği. Olmaz. Ben beş yıl çocuk yapamam. Çünkü ben bir hedef koydum, dedim ki, evimiz olmalı, benim hayatım boyunca evim olmadı, çalışıyorsak da bazı şeyleri yapıyorsak bir ev ödeyelim. Kooperatif vardı o zamanlar belediyenin kurduğu çok makul taksitlerle, ara ödemeleri biraz yüksek olarak. İkimiz de çalışıyoruz, ikimiz de peynir ekmek yesek de olur, benim için farklı bir durum değil yani. Çok

lüks yaşamaya, çok lüks eşyalar almadan, kira düzeyi en asgariye çekilen bir evde geçinilebiliyor. Olmayacak diye bir şey yok, ikinizsiniz.

Biz girdik kooperatife, Allah razı olsun kayınvalidemle kayınpederim, kendi evlerini 650 bin liraya, 650 milyon vardı o zaman, 650 milyona sattılar. 300 milyonunu, yüz milyon, yüz milyon olarak üç çocuğa da pay ettiler. Bu insanlar hala daha hayattalar, ölmeden miraslarını tek kalmış evlerini çocuklarına pay ettiler. Ötekiyle biz geçiniriz, gerekirse ev de alırız dediler ama şu an senin evinin 650 bin lira olduğunu düşün, 300 bin lirasını kızlarına, kızlarına diyorum, inşallah Allah hayırlısıyla versin, çocuklarına verdiğini düşün, diğer 350 bin lirayla ev alabilir misin? Bence bu yaşam koşullarında zor, evet var şu an ama o dönem için zordu. Biz girdik kooperatife, evlenmeme vesile olan Allah razı olsun, *** da girdi kooperatife. Ablamlar da büyük görümcem de onlar da Narlıdere tarafında girdiler kooperatife, onların ödemeleri çok yüksekti, bir şekilde aksadı ve ev ödemeleri kaldı. *** bitirdiler kooperatif ödemelerini, biz bitirdik kooperatif ödemelerimizi. Üçüncü kattan aşağıya bakamam ben, yükseklik korkum çok yüksektir benim. Dokuzuncu kat, 18'inci daire, helikopterleri tepeden gören bir dağda kooperatifte yer çektik. Dehşet, inanılmaz, ben dedim mümkün değil oturamam. Otursam da balkona çıkmam, camları silmem, balkonu yıkamam, yağmur yağdığında da tıkanır, evin içine girer, hallederiz. Alışırısın, dedi. Görümcemler Çiğli'ye taşındılar, onlar çok güzel bir evdelerdi, bizimki taşınılmadı, biz hala kiradayız. Ev sahibimiz de bizi çocuğu gibi seviyor. Dedi ki kızım sen dükkân açmayacak mısın? Hayır, hayır, bir de dükkân mı açacağım, evimiz daha yeni bitmiş, dükkân açmaya şeyim mi var? Yok kızım dedi, sen kendine dükkân aç, ona göre kendi ekmeğini kendin kazan. Ben *** beyin yanında, çok memnunum, çok iyiyim, *** beyin yanında gayet efendiler gibi çalışıyorum, ediyorum.

Biz bayramlarda daha doğrusu arife gecelerinde, gece geç saatlere kadar, bunu annem grubu daha bilir, arife geceleri gece geç saatlere kadar kuaförler çalışır, bayram sabahı da erkenden gelmemek için genelde kuaför salonunda yatarlar. Ama benim eşimi öyle bir şeyi yok ben eve gidiyorum, gece alıyor beni. Sabah bayram namazı bugünün şartlarında altı, altı buçukta okunuyor, ben tekrardan dükkâna gidiyorum. Çünkü eşlerini namaza gönderen hanımlar saçlarını yaptırmaya geliyorlar. O dönem bir iş kaynağı şekli öyle gidiyordu. Bir bayram sabahı, tabi biz bunu *** anlaştığımız için, *** *** [eşi yeni bir işe başlıyor] girdi abim ve eniştem sayesinde. *** ilk gün nöbeti alıyor. Arkadaşları diyor ki hop bilader ya, senin hatun yok mu? Bayramın ilk günü gelinir mi? Gitsene anana babana. Bugün varlar yarın yoklar falan filan. Onları hiç duymuyor, duyma dedim zaten. Çünkü bizim ödemelerimiz var, ona göre borçlarımız var. Evimizin de son artık çekilişleri yapıldığı için ödenekleri bilmem neleri.

O gün diyor ki ***, bu bayram sabahı son kez gönderiyorum, bir daha asla ***'yi bayram sabahı göndermeyeceğim. Ben de söz hakkı vermiyorum tabi ona, çünkü o en başta nişanlıyken bana, geriye döneceğim anlatırken ama, şey demişti, bu beş saatlik konuşmalarının arasında, evlenmeye karar veriyoruz ama, keşke işinden ayrılсан. *** hemen bırakabilirim, çünkü aşık değilim. Yani koca aşkı bırakmışım onu mu bırakamayacağım. Dedim ki hiç şey değil, benim için problem değil. Böyle karşısına geçtim. Hiç darılma gücenme olmasın. Ben, bir işim, bir de babamı sen istedin diye bırakamam dedim.

Benim için önemliydi, bu işe girmeme sebep babamdı. Babam için ailemdi, ailenin tek direği, tek adamı, annem evet, abim evet, kardeşlerim yavrularım zaten benim. Ama bu iki şeyi benden isterse rahatlıkla daha başlamadan bitmesini... Nişanlılık nedir ki? Sadece aileler karışıyor çıktığına, o kadar sıradan bir şey, nişanlılık. O bayram sabahı son kez işe gittim, çünkü ondan sonraki süreçte bir daha bayramlar da çalışmamam için rica etti ***. Sonra dükkânda çalışırken böyle bir ablamız geldi. Benim dedi, oturduğum yerde bir dükkân devrediliyor ***. Hayal mi görüyorsunuz, ben ev ödüyorum, nereden çıktı benim dükkân devralacağım? Bizim ara ödemelerimiz 300 lira civarındaydı bu arada, dükkân devri 1500 lira, ben aylarca para toplayıp taksitleri öderken, aradaki 300 lirayı zor ödeyen ben, aldığım haftalıklar ya da ekstra gittiğim manikür, pedikürlerin haricinde.

Oldu. Bir gün yatak odasındayım, *** işten geç geliyor, namazımı kıldım. Ağlaya zırlaya dua ediyorum, olsun Allah'ım, dedim. Ev sahibim o akşam bizi çaya çağırdı. *** bahsetmiş biraz. Ben dedi, kefenlik dedi, kıyıya dedi, üç bin lira ayırdım. O üç bin lirayı da sana ayırdım *** dedi. Sen git o dükkânı sahiplen, al, kirala neyse artık. Şu an akli yerinde değil ama görse yine tanır. Biz onun sayesinde dükkânımızı devren kiraladık. Şu iki dükkân yanı, küçük, *** bir hanımefendi. Ben Betonyol'da çalışırken, buradan geçerken *** yazısını görüp, tabelada benim de adım yazacak dediğim yeri aldım. Evet, insanın hayalleri çok şey olmuyormuş, ertelenmiyormuş. Olunca oluyormuş gerçekten.

Çok zor bir üç yıl geçirdim. Sebebini söyleyeyim. Devir aldığım sürede koşuşturmalardı, ruhsattı, diplomalarım hazırды bu arada, ustam o dönemde beni üç yıl çıraklık, iki yıl da kalfalığa göndermişti, bunların diplomalarını alırken de sağ olsun, kendi imzalarını da rahatlıkla atmıştı. O dönemler çıraklık eğitimi veya kalfalık biraz daha zor süreçti. Ustalığı da dükkânın açıldığında alırsın diye bir şey söylemişti. Sebebini sonradan anladım. Çünkü ustalık için belli bir süre sigortaya ihtiyaç varmış. O sigortayı da benim ustam maalesef 14 yıl yanında çalıştığımda 354 gün sigortalı göstermiş ve kah çalışıyor kah çıkarıldı diye sigortaya

giriş çıkışlar yaparak. Ben hep sigortalıyım zannettiğim süreçte sigortalı olmamışım. Çok önemli değildi, meslek sahibi olmuştum. Daha sonra davalar açıp kazanabileceğim, bir başımın etini yiyen bir kocam vardı. Ama yine de ona hiçbir şekilde kendim istediğim için dava açılmaması gerektiğini, çünkü sana mesleğini veriyor, o insanı ekmeğinden edemezsin, mekânından edemezsin. Dava açıp onu zor durumda bırakamazsın. Neden? Çünkü elimdeki altın bileziğim onun sayesinde, tabi ki önce babamın sayesinde ama onun sayesinde edinmişsin.

Biz dükkânı kiraladık. Ruhsatlar için uğraşyorum, koşturuyoruz. O arada ev ister istemez *** kiracısıyız, öteki ev için son dönemlerde ödeme sürecindeyiz. Bebek asla şeyinde, vazgeçmiş durumdayız. Artık ben korunmayı bırakıp bebek sahibi olabilirmiyimin peşinde, eşim diye dört dönüyor etrafımda. Artık çocuk sahibi olsak, beş yıllık evliyiz, gerçekten bütün her şeyi, dedikoduları, her şeyi şey yapmış durumdayız, kapatmış durumdayız. Ne yaparız ne ederiz, spiralimi çıkarttım, korunmayı bıraktım. O süreçte de doktorumla da zaten her şeyi konuştum, tek ricam kafana takma dedi. Hani bebeğim olacakmış, bu ay olmuşmuş, olmamışmış. Öyle bir şey mümkün değil. Sen spiralini çıkarma sebebin ilk ayda hamile kalma isteği, bu kadar dümdüz mantıkta gittim. Bilmiyorsun ki bir insanın cinsel şeyiyle bilmeden bazı şeyleri geçirmesi farklı. İlk ay hamile kalamadım. Kahroldum, öldüm yani, anlatamam üzüntümü, çok kötü zamanlardı benim için. Dedim ki anne olamayacağım, söylenmişti bu bana zaten, beş yıl uzun bir süre, korunma süreci için, zaten yapmam gerekiyordu. Ötekilerin daha mı aciliyeti vardı, dükkân mı kıstı bilmem ne derken, ben dükkânın telaşlarıyla uğraşırken ederken, 1999 yılı ocak ayında hamile kalmışım. Ben ocağın on üçünde dükkânı açtım. Her gün ağlıyorum dükkânda iş yok diye, bu kadının neden devrettiği belli diye, gelen beni beğenmiyor, 56 kilo çelimsiz, iskeletor bir kadın, ustan nerde diyorlar, diplomalarımı gösteriyorum, usta benim diyorum, kabul etmiyorlar, çekip gidiyorlar.

Dükkân korkunç, kirayı çıkaramıyorum, eşim maaş kartını verdi, sen kendini toparlayıncaya kadar kiranı buradan öde dedi. Bir yıl ne bir sigorta güvencem ne bir, bir şey, bir yıl boyunca kendim ödüyorum kiramı, bir tane de eleman var yanımda. Ocak ayında hamile kaldığımda, ben bunu anlamıyorum tabi koşturmalardan. Bir gün ruhsatla ilgili bir şey oldu, fotoğraf mıydı, hatırlamıyorum. Ya da diploma mıydı, ustalık diplomamı bu arada hamileyken aldım. Onların tam işlemleri miydi, neydi? O süreçte Balçova'da sağlık ocağında bir tahlil yaptırdım. Dediler ki şu gün gel al, şimdikiler gibi hemen hamilesin, değilsin gibi değildi, herhalde, tam net hatırlamıyorum. İkametgahımı almam gerekiyor, dükkânla alakalı bir şey var. Test sonuçlarımı da aldım, hamileyim. Aldığım kağıdı yutacaktım. Çünkü ya bu bebekte aldırılırsa,

dükkân açıyorum. İlk bebeğin sonucunda çok büyük travmalar geçirmişim, korkunç rüyalar onun doğum tarihini hesaplamalar, doğsaydı şu yaşta olacaktı, bu yaşta olacaktı. Bütün bu psikolojileri geçiren bir kadının ardından ikinci gebelikte kağıdı yutacaktım ben. Ve dedim ki çocuğu kimseye söylemeyeceğim. Her gün kusuyorum, anlatamam, otobüsle gidiyorum kusuyorum, leblebi yiyorum, çubuk kraker yiyorum, eve geliyorum kusuyorum, yatıyorum, uyuyorum, kalkıyorum, tekrardan kusuyorum, işe geliyorum. Hiç bak bu kadar yemek içmekle kendini bütünleyen bir kadının haricinde...

Bir gün, yine eşim eczanelere ilaç dağıtırken dükkâna uğruyor, geldiğinde bembeyaz görüyor beni. Araba gibi. Sen çok kötüsün, doktora gidelim mi dedi. Yok gitmeyelim dedim. Gidelim dedi, çok kötüsün, kendini bu dükkân için harap ettin, evet anlayabiliyorum, birkaç gündür de kusuyorsun, işler yok diye de stresten olduğunu düşünüyorum. Çünkü sen o süreçte şey yapamazsın. En sevdiğin sigarayı bile içmiyorsun kusmaktan falan filan diyerekten. Ben dedim hamileyim. Kucağına alıp bir döndürmesi vardı beni. Nasıl biliyor musun, sanki ilk defa baba oluyor. O şeyi bana hiç hissettirmedi, hani ikinci eş, işte ben bunu biliyorum, onu ediyorum durumu.

Hamileliği de söyledikten sonra, bizim işlerimiz de bir şekilde yoluna girdikten sonra, dükkân sahibi, özür dilerim, parayı bana temin eden amca, yüz liraya oturduğumuz evde, bu arada biz bir buçuk yıl sonra ödemeyi tamamladık. Yeni zamla birlikte yüz liraya oturduğumuz evi, dedi ki, iki yüz lira olsun. Biz yememişiz içmemişiz, ben hamilelikte her ay kontrol bilmem ne düşünmemişim, onların paralarını toplamışız. *** amcaya borcumuzu kapatmışız. Eşim onu duyduktan sonra dedi ki evi satıyoruz. Dört bin liraya, dört milyon. Dört milyon liraya o evi satma kararı aldık. Oradaki emlakçı birisini bulmuş, Yüz lira, iki yüz lira altında, üç sekiz yüz, üç dokuz yüz gibi, o evi sattık biz, gittik biz altı bin liralık ev aldık. Allah bizi kahretmesin inşallah bir euro, dolar borcuna girdik. Ve bu arada sadece çalışıyorum ne saat ne bir şey. Hamileliğimin dokuzuncu ayına kadar çalıştım. Son on gün kala doktorum dedi ki, artık gidemezsin, orada bir şey başına gelir, sıkıntı olur. Dükkânı nasıl bırakacağım, bana her şeyden önce kuaförlük geliyor. Mümkün değil.

Neyse, son müşterilerime işlemlerini yapıyorum. Devreden ... hanımın yanında, ... abla, telefonda görüştük. *** ablacığım sizden rica etsem, benim en azından ilk 40 günümü dükkânda kalır mısınız? Bütün kazandıklarınız cebinize kalsın dedim. Dükkân parası sorun değil, dükkânda işler çok yoğun değil zaten dediğim halde, *** abla, ne çalıştıysa o kırk gün içerisinde, ama ne çalıştıysa her şeyini yazmış. Düşünebiliyor musun, bir törpü oje bugün beş

lira, beş lirasını yazmış, iki yüz elli liralık boyayı, onu da yazmış. Böyle terbiyede, böyle bir hanımefendi ile sağ olsun ben loğusalığımı geçirdim.

İşe başlayacağımın haftası komalık oldum. Böyle süt sıtması diye bir şey varmış halk arasında bu deniyor ama doktorlar başka bir şekilde adlandırıyor. Dükkâna başlamak istiyorum, bebeğimi bırakmak istemiyorum. Sonrasında abim devreye girdi, ben dedi, yarın kırtasiyeden kağıt çıkarttırıyorum, devren kiralıktır yazıyorum, seni hastane hastane şu an koşturtuyorum, o yüzden ben bunları yapıyorsam, o dükkana da gitmeyeceksin, çocuğunu büyüteceksin. Abim düşman, Allah'ım benim işime karışıyor, benim mesleğime karışamaz, *** sesini çıkarmıyor. Kim müsait, benim daha küçük kardeşlerim var evde annem onlara bakıyor. Kayınvalidem bir şekilde daha müsait, benim evime gelip bakarlar mı, onu yapar mıyız, bunu eder miyiz? Kırk günlük bebeğimi kayınvalidemin kucağına bıraktım ve gittim. Kırk günlükken şu andaki oturduğum evi satın aldık. Evin ödeme süreçleri içerisinde devalüasyon diye bir şey oldu. Otuz lira iken dolar ya da mark, o zaman öyle bir hesap yapılmıştı senetlerimizde. Müteahhitte borcumuzu bitirdiğimizin sabahı devalüasyon oldu. Şans benden yanaydı yine. O borcu da bitirmiştik. Sonrasında ben her sabah *** küçük arabaya koyup, babaannesine bırakıp, oradan işe gideceğim ama göğüslerim, dükkânda iş yapıyorum, böyle halka halinde sütler iniyor. Bir müşterim vardı, Allah razı olsun, onunla bir kere çocuğumu emzirmeye gittik, çünkü otobüsle gideceksin, otobüsle geleceksin, buradaki müşteriye düşüneceksin. Müşteriyi para anlamında düşünmüyorum, insanları geri çevirmek anlamında düşünüyorum. Gelme sebeplerinden en büyüğü de işim, işim bana her şeyden önce gelir, çocuğumdan önce, aldırduğım bebeğimden önce, çok sevdiğim babamın ameliyatından önce, işim eşimden önce, hayatımdan önce işim benim. Kuaförlük, evet çizgim ötesinde farklı bir şey değil ama çok özel bir meslek. Kişilerle çok güzel bir bağın oluyor, dost oluyorsun, her şeyi onlardan öğreniyorsun. On bir yaşındasın ya. İyi oldu bunları da sana anlattığım.

Bir daha dünyaya gelsem ne iş yaparım? Kuaförlük yaparım, köyümü kurarım. Mesleki gelişim döneminde bazı şeylere engel olarak, benim hayatımda bir sevgilim olması engel oldu. Çünkü erkek bir ustanın yanında çalışıyorsun. Benim şartlarımda, keşke imkânım olsaydı evlenmeden önce bir dükkân sahibi olsaydım, aileme biraz daha destek anlamında. Madem benim meslek sahibi olmama sebep olan, destekleyen daha doğrusu, sebep kötü kelime de destekleyen babamın yükünü biraz daha hafifletmek anlamında, keşke evlenmeden dükkân sahibi olsaydım. Biraz daha hayallerime çabuk kavuşurdum tarzında söyleyeceğim. Çünkü mekân açmada öncelik sanki böyle para kazanma şeyi gibi, koştura koştura açılıyorsun. Ama oradaki şeyi kaçırıyorsun, senin bütün hayatın boyunca verdiğin, emek harcadığın, her

şeyden öncelikli, hayal kurduğun kuaförlükte aslında hedefini önemli bir adım daha koşturuyorsun. Çalışan kadın kuaför olmak, erkek patron, erkek elemanlar ya da erkek çevre anlamında biraz daha zor. Nasıl zor? Eğer benim o dönemde bir sevgilim olmasaydı, ki ayrıldıktan sonra da gördüğüm üzere, farkına varmadan bazı erkeklerin sana istismar gibi davrandıklarını, ne bileyim, çevrendeki insanların daha farklı baktıklarını, kadın olarak biraz giyindiğinde, ettiğinde, kuaför ki kadınlarla iş yapmama rağmen dışarıdaki erkek gruplarının biraz daha asıldıklarını görüyorsun.

Ben mesela *** beyin orada çalıştığım dönemde yanımda bir kahve vardı. Tuvalet ihtiyacımı oraya giderdiğimdeki 14 yıl tuvaletsiz bir mekandasın, zor şartlardasın. Konu komşuya gidiyorsun, gitmiyorsun, ben komşularımdan birçoğuna giderdim. Kadınlar kulağıma fısıldarlardı, zor dönemlerinde gel, evde tuvalet var, estağfurullah senden mi çekineceğiz diyerekten. Giderdim, kapıyı çaldım, eşleri açtıklarında, a *** teyze bana gelecekti deyip geri dönerdim. Çünkü ister istemez belli bir terbiye de büyüdüğüm için. Mesela yan taraftaki kahveye gittiğim de tuvalete, sağ olsun *** abi, *** abi, destur beyler derlerdi, inan kimse kafasını kaldıramazdı. Ama onlar yoksa, ben tuvalete gireceğim dediğimde herkes seni yiyecek gibi bakardı. Tuvalete girip çıkmada ne varsa. Çünkü kahvenin önünden geçmek bile ayıptı, öyle diyeyim. Asılma anlamında, laf atma anlamında, taciz etme anlamında... Diplomalarmızı aldığımız yerler çok uzak. Oradaki eğitimleri gördüğümüz yerler. Filmlerde bile böyle geçer eğer kuaförseniz, ucuz, basit hayat kadını tarzında bir sonunuz olur. Sekreterlikte de geçerlidir o mesela, bir şey giydirilmiştir.

Allaha şükürler olsun, biz o konuda babamızın da yadsımadığı bir şeyle, namusumuzla geçirdik yani o dönemi. Tacizler olmadı mı, çok oldu. Zorluklar olmadı mı, çok oldu. Dükkânın için başvurmaya gidiyorsun, itfaiyeye gidiyorsun, müdür seni odasına alıyor, anlatabiliyor muyum? Ruhsat için gidiyorsun, ruhsat, imzalattırdığın birçok yer var, sağlık, zabıta, hepsinden izin alıp geçiyorsun buraya. Benim tek şartım vardı dükkanımı açarken, zorluklar anlamında söylüyorum, her şeyimin tam olmasını istiyordum. Cadde üzerinde bugüne kadar çalıştığın yerlerin en güzeline sahiptin, çünkü kendi mekânın. Mevki anlamında değil, yer anlamında caddenin en göbeğinde çalışıyorum. Hiç uğramazsa haftada bir, bugünün şartlarında iki, çünkü pandemiden dolayı kontrol amaçlı, ama öbür türlü mutlaka sana zabıta, sağlık müdürlüğü, maliye herkes uğrar. Bana maliyeden insanlar uğrardı, gerçekten bu fiyata mı burada oturuyorsunuz derdi. Evet, çünkü ben o dönem iki bin lira kira ödüyorsam, iki bin liraydı kiram. Ama Hataylı bir kuaför arkadaşım, dairenin birini kapatmış kocaman bir daire, yüz lira kira göstermiş. Beyefendi, oradaki gelen beyefendilerden biri ısrarla bana stopajın bu

fiyattan mı yatıyor, yoksa bana başka bir cevap mı vermek istersin tarzında sorduğunda, beş kuruş kimseye de rüşvet vermedim, yirmi iki yıldır da bu işletmenin sahibiyim. Misler gibi de anlımın akıyla, yangın tüpün dolu mu diyerekten, olmadık yerlerden vursalar da yüz liram bile geçmemiştir onlara. Sadece çok sıcaklarda, çok sıcak dönemlerde soğuk bir litre su ikram etmişimdir, iki tane soda ikram etmişimdir, helali hoş olsun, kapıdan geçen herkese, suyum da sodam da kahvem de boldur. O süreçte kimseye de pabuç bırakmamışım. Erkek arkadaşlarımın dediği gibi, delikanlı...

Haklı olarak daha mütevazı bir ailenin kızı olmakla, abla olmakla, kendini çok kadın hissettirmemekle, delikanlı olmak, kaşın çatık, yüzün asık, başın önde gezmek, bunlar bir meziyetti. Evet böyle geçti. Benim için benden yaşça büyük olsalar da bana abla demeleri, abla olmak çok hoşuma gidiyor zaten, abla demeleri, ne bileyim öbür taraftan çok güzel bir çizgi. Karşıdaki insana, çok sevdiğin bir kız arkadaşının eşine de ya da tam tersine eşinin çocukluk arkadaşlarına da şahane bir çizgi. Hadi ablacığım, yaparız ablacığım tarzında böyle güzel çizgiler oluyor. Güzel oluyor, çünkü kendine yapılabilecek en ufak bir zaafı kapatmış oluyorsun. Şahane oluyor o iş.

Şehirde kuaförlük yapmak, bana gelen belli zamandan sonra, özellikle dost diyebileceğimiz misafirlerimizle en güzel şeyler paylaşımlarımız. Bir kuaför misafiri hakkında herkesi çok iyi bilir. Eşini ailesini çok yakın dostlarını, yaşadığı sıkıntıları, barmen tarzında. Bende içmezler, bende streslerini atarlar, giderler. Orada içerler. X bir ***'nin dayak yediğini de bilirim, karakola göndermişliğim de vardır. Aldatıldığını, ama yazık ki kendi ilgisizliğinden dolayı aldatıldığını, farklı yönlerden, gel sana şu çamaşır çok yakıştırdan başlayarak, şimdi şimdi internet var o zamanlar yoktu, biliyor musun bu pantolon sana çok güzel gider, çizmeler bence sende uzun olmalı, saçını bence kendi saç rengine boyatmalı daha masum daha hoş oluyor. İllaki sarışınlık ya da kopkoyu simsiyah saç yapmak, kadını havalı değil, onun bakışının, tavrının, davranışının biraz temiz olmasını sağlamak. Aslında güzel bir yönlendirme oluyor. Keza ki, tanıdığım insanların eşlerini de bir başka kişilerle görmüşlüğümde olduğunda, ben aldatılsam bana söylenmeli midirin yanıtıyla çaktırmadan söylerim.

Çok yaşlı müşterilerim de var, çok tontişler. Çok bence benim mesleki hayatımdan çok çok daha geçirmişler, çünkü çok bakımlı bir dönem geçirmişler. Şimdiki gençlik kendine bakıyor mu? Bir kere temizler, bizim mesleğimizin en önemli faktörlerinden biri yaşı kaç olursa olsun, bir kadının sana gelirken sana duyduğu saygı, asla kılık kıyafet anlamında demiyorum. Saçı

temiz olmalı, tırnağı temiz olmalı, yani ayağını yıkamadan pedikür yaptığım kadınlar var. Banyo yaptıktan aciz olup sadece saçlarını ayda dört kez benim yıkadığımla fön çektiğim kadınlar var. Nasıl kokmuyorlar, nasıl idare ediyorlar, bilmiyorum. Keza ayaklarındaki ojeyi ben sürüp, iki ay sonra tekrar o ojeyi ben çıkardığım var. Evde yaptıkları yemeklerin kırıntıları kendi ellerinin, tırnaklarının arasında kalıp, onlara manikür yaptıklarım var. Farkında olmadan, çok titiz, çok temiz ama çocuğu ilkokula gidiyor, saçının bitlendiği kadınlar da var bu arada. Usulünce söylediğimde, işte biliyor musunuz? Yine *** hanım olarak adlandıracağım. Ayşe hanım kızınızdaki geçmiş olabilir. Lütfen eczaneden şunu kullanır mısınız, bunu kullanır mısınız? Ama kadını biliyorsunuz, sizden bizden tertipli bir kadın, kendine özen gösteren bir kadın. Onlara da şeyim var. Hatta şöyle söyleyeceğim.

Bir ablamız vardı, föne geldi, hemen saçıma fön çekilmesi lazım. *** ablacığım, tabi ki çekeriz ama saçlarını yıkamamız lazım. Artık belli bir şeyden sonra saçın temiz olup olmadığını illaki koklayarak, elleyerek, illaki tutarak değil de karşıdan anlayabiliyorsun. Benim saçlarım temiz ablacığım dedi. Föne oturtturduk, dört gün önce yıkamış. Bazı saçlar var, şöyle söyleyeyim, bu tamamen saçın dip yapısıyla alakalı, saçı at kılı gibidir o kadar kuvvetli ve canlıdır ama saç derisi yağlıdır. O kişinin saatlerine bile önem veririz, fön çekiyorsak eğer, çünkü fön 2000 vat, çok kuvvetli bir şey, ısısını verdiği an o saçın tamamen kendi devir seviyesiyle birlikte düzeldiği için o saçın şeyini gösterir, kuruluğunu, yağlılığını. O ısı yok olanı da çıkarır ortaya. Dört günlük saçta fön çektiğimde, keşke bu günkü gibi maskeli olsaydım. İğrençti. Bir başka müşterim var, saçı asla kirlenmiyor, öğretmenlik yapıyor, şu an emekli olmuştur büyük ihtimal, saçına fön çektiğimizde, son çektiğin fön on gün dayandı, teşekkür ederim, diyor. On gün bir kadının saçı dayanıyor. Bir kadına yakışır mı pis olmak? On gün sen saçını, eşli olmak, sevgiliyle yaşamak, hayır kendi başına, on gün bir kadının dayanması, bilemiyorum.

Bence bir kadın kesinlikle temiz olmalı, tırnağı uzun olmamalı, açık ayakkabı giydiğinde topukları çatlak olmamalı. Hastasınızdır, tırnağınız uzundur, saçınızın beyazları gelmiştir, topuğunuz çatlaktır ama hastasınızdır. Yapabilme gücünüz yoktur, yaptırabilme gücünüz yoktur. Ama öteki türlü baktığınızda bir kadın gerçekten banyodan çıktığı saf temiz kokusuyla hiçbir şey sürmesine bile gerek yok. Kesinlikle parfüme alerjisi, koltuk altı alerjisi, her şeye alerjisi olabilir. Bebek pudrası diye bir şey vardır, bebek pudrası sizin koltuk altı ve genital bölgenizi çok iyi kokmasını engeller. Bu konuda çok bilgili olmanıza gerek yok, bebeklikten gelen bir şeydir bu, o bölgeleri hem yara yapmaz hem sağlıklıdır hem de gerçekten temiz tutar. Ekstra hiçbir şeye gerek yok.

İzmir? Deniz, Denizliliyim ben çünkü. Her fırsatta her nefes almaya çalıştığımda deniz kenarında olmayı severim. Yüzme bilmiyorum yani denize girmek, rüyalarım hep kulaçlar atıyorum, dalıyorum çıkıyorum. Balçova'da olduğum için teleferik, o vagonlarla en yukarıya çıkıp, korkumu yenip, üçüncü kattan aşağıya bakamayan ben, korkumu yenip en yükseklerden böyle bakmak. Şey güzel, karşıdaki insanın sana gülümsemesi güzel. Kadın erkek hiç fark etmez. Şehirde biraz o var. Evet şehirde dedikodu da var, evet birbirleri hakkında konuşma da var ama şehirde en güzel şey, karşıdaki insan sana gerçekten gülümsemeli. Denizi çok seviyorum. Deniz, kime söylersem bir gülümseme alır herhalde yüzünü. Deniz kenarında yürümek, orada nefes almak, o iyot, kışın ortasında bile olsa deniz kenarına, eğer atlanabilecek bir yer değilse, çoraplarımı çıkarıp, o suyu biraz alıp, kumda çorabımı giyebileceğim kadar yürüyüp, ondan sonra çorabımı giyip eve geçmeyi severim.

İş hayatı anlamında da öğrenmek açısından çok güzel bir meslek. Şehri de düşünürsek herhalde köy yerinde ben bu mesleği yapamazdım. Denizliliyim, köye gittiğim zaman çok oldu ama orada dükkân açalım diyen amcamlara, teyzelere cevabım ret oldu. Çünkü ben Hatay'da, Üçkuyular'da bu işi yapan bir insanım, ben Balçova'da bile kuaför salonu açmak istemedim. Bir kere sektör olarak çok dip dibe salonlar var, rakip anlamında fiyat kalitesi önceliği geliyor. Neden, bunlardan kaçtığımdan mı? Hayır değil. İyi ürün kullanmayı seviyorum, bol ürün kullanmayı seviyorum. Eğer bir saça bir ürün kullanıyorsam, o ürünü kendi saçıma da sürmeliyim. Dolayısıyla kendi saçıma sürmeyeceğim kalitedeki hiç salonuma sokmayı hiç sevmiyorum. Fiyat farkı da biraz kalitesiz ürünlerin düşük fiyatlı olduğunu biliyorum. O fiyata da yapıyor insanlar, hepsi aynı değil. Sadece kuaförlük, para yüksek kalite anlamında değil, güzel ürün kullanırsan güzel sonuçlar çıkıyor, kendi sanatınla da birleşiyor. Dolayısıyla, sen harikalar yaratsan da kötü ürünler, iyi sonuç vermez.

Avrupa'yı o yüzden çık sevmişim ve kıskanmışımdır. Eğer Avrupa'da, kuaförlük yapıyor olsaydım, ben en iyisi olurum. Çünkü, Türklerin el sanatı gerçekten çok iyi, ama ürünler onlarda, bomba ürünler. İstedğiniz ürünün en güzelini Avrupa üretiyor. Loreal diye bir marka kullanıyorsunuz, Türk markası mı, Wella kullanıyorsunuz Türk markası mı, Schwarzkopf kullanıyorsunuz Türk markası mı, hiçbiri Türk markası değil. Evet patentleri Türkiye'ye gönderiliyor, İstanbul aracılığıyla bize ulaşıyor, biz de bunları kendi müşterilerimize uyguluyoruz. Ama esas Fransa'dan çıktığı için bizim mesleğimizde, esas bu ürünleri üretenler bence ekmeğini yiyorlar. Güzel yani. Büyük şehirde, büyük şehirlerde olmak güzel.

Beş kız kardeşiz. Meslek sahibi olan kız kardeşlerim, olmayanlar var. Kadın anlamında biraz farklısınız, nasıl söyleyeyim, bir mesleğiniz varsa ve bir yere gelmek üzereyseniz ve ödün vermemek anlamında çalışıyorsanız, biraz çabalamanız güç oluyor. Sizden önce yükselmek isteyenler, sizin üstünüze basıp geçmek isteyenler de oluyor. Kendi adıma söylemem gerekirse, benim önüme engel olan erkek olmadı. Keşke yapmasan, keşke gitmesen, evet şu anda çalışmasan, diyen birinci derece yakınlarım, abim, eşim, oldu ama öbür türlü çok zorluk çektiğimi düşünmüyorum kendi adıma söyleyeyim. Çünkü kız kardeşi, ablası ve annesi dışarı işlerde hiç çalışmamış. Anladığım kadarıyla önceki eşi de dışarıda çalıştığı için, iş sebep olan evliliğine tarzında algılamış. Oturup konuştuğumuz bir konu değil ama keşke sen evde olsan, biz birlikte geçinsek tarzında, genelde evinde beni beklesen gibisinden. Bu mümkün değil ki, biz Çiğli'deki eve gidip otursaydık, ben ona şey demiştim hatta kendisine, o demek ayıpta, Çiğli'deki evde oturursak saat 12'ye kadar, yani sabah uyandıktan sonra ben senin çorapların dahil her şeyi ütülerim, bütün yemekleri yaparım, 12'den akşam saat dokuzaya kadar ne yaparım, gezerim herhalde demiştim. Dağın tepesindeyim, nereye gezeceğim. Ama böyle bir şeyin olması mümkün değil, çocuğu bağlayacağım sırtıma, gezeceğim tozacağım. Herhalde bir bankın üzerinde altını değiştireceğim, bir yerde oturduğumda emzireceğim falan herhalde.

Çalışmamak? Çok güzel bir şey çalışmak, kuaförlük açısından da öyle. Ben kendi meslek sahibi olmayan dostlarıma da söylüyorum. Eğer bir kadınsanız, hiçbir mesleğiniz yoksa ve çalışmak istiyor ya da istemiyorsanız, arada kalmışsanız bu işi yaparsınız. Bir, evde börek yapıyorsunuz, sıradan bir börek, benim misafirlerimden hepsine sizi söylerim, sizin böreklerinizden alırlar. Şu an pandemi olduğu için dışarıdan gıda kimse almıyor. Ama öbür türlü bu meslek böyle çıktı, evde yaprak sarmalar, evde mantı yapmalar, eve temizliğe gitme diye bir şey var. Bir kadın diğer kadını evinde çalıştırıyor, neden, yapamadığından. Bugünün şartlarıyla bir günlük mesaisi 250 lira olan bir ev temizliği var. On günde iki buçuk milyar yapar, bir ayda otuz günden on gün çalışsa iki buçuk milyar, kimleri geçindirir, ben size yüzlerce insan sayarım, onları geçindirir. İyi bir rakam. Benim işim yok, ben çalışmaya işte söyleyim, çok üniversite mezunu kadın var, yazık, keşke bir meslek sahibi olsalar. Çalışmıyorlar çünkü. Ben üniversite mezunuyum, eşimle birlikte şu, çünkü ben kuaför olduğum için, bu kişilerin bire bir anlatırken ismini vermemeye bile dikkat ediyorum. Çünkü biliyorum o insanları. Evlerinde börek yaparak, çok iyi yerlere börek bırakarak, yaprak sarmalarını bırakıp para kazanan kadınlar var. Evde temizlik yapıp, temizlik yaparken falancasının tacizine uğrayan temizlikçi arkadaşlar, dostlar var. Üzücü bu, yine tenzih ediyorum, kuaförlük ayrı, kuaförlük bambaşka. Benim yaşadığım, benim kırk sekiz yaşında

olup, bir daha dünyaya gelsem tekrardan daha erken yapabileceğim bir meslek dalı. Erken derken, on bir yaşında başlayanın daha ne kadar erkeni olur, dükkân anlamında, biraz daha erken dükkan açardım.

İzmir'de dışarıda yürürken, sanırım 16-18 yaşlarında bir grup arabada gençler oturuyor. Ben de o anda bir marketten çıkıp dükkâna doğru gidiyorum, çalıştığım yere doğru, dışarı işlerine de ben bakıyorum. Şoför tarafının yan koltuğundan bir kol uzanıp, *** ne haber, diye seslendi. Ben de kişileri gözlerinin içine bakarak dinlemeyi, konuşmayı sevdiğim için, tanımadım dedim. Lan kızın adı *** gerçekten, yürü topukla falan diye sesler duydum. Gerçekten arkalarından küfrettim biliyor musun, sen kim oluyorsun da atarak ismimi, muhabbet kurup, ben sizi bir yerden tanıyorum diyerek şey olacak. Keza ki, telefonda işletmeler, çalıştığım yerdeki sabit telefonlarda, tesadüfen telefonlarda, meğerssem mahallenin esnafının oğlu olduğu ve benden hoşlandığını belirten, tam tersine yanımdaki bir erkek elemana tacize kalkmaya çalışıp, yine ben delikanlı... olarak, onu dövmeye koşturarak giden. Farklı bir cinsel istismarlar var, çok da hoş olmayan süreçler bunlar. Kendi adıma tacize uğradım mı? Hissettiğim çok şey oldu ama uğramadım. Hayatta, şehirde yaşamasam köyde yaşar mıydım, bilmiyorum köyde büyüsem yaşardım herhalde. Şehirde yaşamak, İzmirli olmak, İzmir'de büyümek, biraz daha ayaklarının üzerinde duruncaya kadar zor dönemler geçirmek demek. Yalnız yaşamak? Ben hiç yalnız olmadım ki, yedi kardeş, kocaman bir aile, kocaman bir arkadaş çevresi, yalnızlık anlamında gerçekten hiç yalnız olmadım, bilmiyorum.

Siz mi bakıyorsunuz? Kaş bıyık ne kadar?

Kaş on beş, bıyık on lira ama ikisi birlikte yirmi liraya olur.

Tamam.

Buyurun

Yeni anne olduğum bir dönemi soruyorsun herhalde, çocuğunu kendin büyüt derdim. Yine *** evli olurdum. Biz şöyle bir şey yaptık, ikimiz de çalışarak çok borç ödedik. Çok zorlukların üstesinden geldik. Ama annem babam çok zor dönemler geçirdiler, bir kere bizi büyüttüler. Kayın validemle kayınpederim, başta anlatmıştım, kendi evlerini satıp bizi ev sahibi yaptılar. Ve bu iki aile de bütün çocuklarını evlendirdikten sonra yalnız kaldılar. Kirada geçinemediler, bir emekli maaşlarıyla yapmaya çalıştılar, ufak tefek desteklerin haricinde. Biz çok güzel bir şey yaptık, Kayınvalidemle kayınpederime ev aldık. Annemle babama ev aldık, onlar beş yıldır kendi evlerinde oturuyorlar. Bazı şeyleri yaparken, harcarken, geçmişini

unutmamak lazım. İnşallah bundan sonra da onlar rahat rahat otururlar o evlerde. Vicdanımız rahat mı? Çok iyi bir evlat olabildiğimi düşünmüyorum, çok rahat değilim. Anne ve babama çok çektirmişliğim vardır, özellikle de şu anlattığım iş dönemi içerisinde. Asiliklerimiz de olmuştur haklı olarak, inşallah bundan sonra iyi geçiniriz.

Yirmi yıl öncesi, ertelediğimiz neler var, mesela ne yapmak isterdim, onu söyleyeyim. Kendim için istediğim bazı şeyleri ertelemek istemezdim. Oğlum, ilk bana anne demesini isterdim. İlk bitirdiği biberonunu görmek isterdim. *** biraz daha zaman geçirip gençken, Türkiye içi olarak söyleyeceğim, çünkü memleketimi çok seviyorum. Memleketimdeki güzel yerleri rahat rahat gezmek isterdim. Bundan sonra ne kadar olur ne kadar olmaz, tartışılır. Çünkü çok büyük bir hastalığın pençesindeyiz, bir yere gitmek istesek de bizi oralardan uzaklaştıracak en büyük şey kovid maalesef. Dünyada aklıma gelmezdi böyle bir şey olacağı, beni işimden erteleyebilecek, üç buçuk ay beni evimde tutabilecek tek şeymiş bu hastalık. Delirdiğim anlar oldu o evde, mesleki anlamda da hayat anlamında da. Evimi çok seviyorum zaten ama şu an biraz bıktım.

Yirmi yılda kaybetme korkusu çok arttı, yirmi yılda vicdanım çok daha ayrı kişilere çalıştı. Yirmi yılda çok iyi gelinler çıkardım, çok mutlu şeylere imza attım. Yirmi yılda bir hayat gelişti ve bana anne dedi. Yirmi yılda güzel bir evlilik, temellerini çok iyi attım. Yirmi yılda şükrettiğim, büyüklerim yanımda kaldı. Yirmi yılda kaybettiğim dostlarım oldu, hastalık nedeniyle, kanserden bir arkadaşımı kaybettim. Çok şey oldu, aklında olsun, koşturarak yirmi yıl.

Sanki hiç emekli olmayacakmışım gibi geliyor, hani tiyatrocular sahnede ölmek ister ya, öyle bir şey hayal ediyorum. *** bu arada beni boşamazsa, tek kavgamız işimiz. Hala aynı şeyi söyler, bir yere gidemeyecek miyiz, gezemeyecek miyiz, bırak şu işini diye. Güzel bir emeklilik isterim, maddiyat anlamında değil, tamamen maneviyat anlamında, her şey dört dörtlük sağlıklı giderse eğer, güzel emekliliğim olsun isterim. Güzel emekliliğimde de yine kendimi düşünmeden, çocuğumun iyi bir geleceğe sahip olması, sevdiğilerimin sağlıklı kalmasını isterim. Çok bir şey istemiyorum, iki göz bir oda, bir göz bir oda, minimal bir yaşantım devam etsin. Şu son dönemde tek baktığım şey karavan, karavanla nerede yaşanır, nereye gidilir, karavanın içinde banyo yapılabiliyor mu acaba, tuvaletlerini nereye döküyorlar acaba, endişeleri içerisindeyim. Korkuyorum kendimden. Mesleki anlamda da bakarsak, inşallah olması gerektiği zamanda Allah'ım bana bir işaret verir. Hastalık olmadan, o zaman bırakırım işi ve kendime biraz zaman kalmış olur. Bu kadar zamanda, kendime ne kadar

zaman ayırdım diye düşünürken, aslında her şeyi kendim için yapmışım. Kendim istediğim için bu meslekteyim, kendim istediğim için okumamışım, kendim istediğim için bu günlere gelmişim, kendim istediğim zaman anne olmuşum. Düşünsene, bir bebeğinin olmamasına sebep verip, bir bebeğimi kucağıma alacağım tarihi kendim belirlemişim. Dolayısıyla da inşallah bundan sonraki hayatta da kendim için bir şeyler yaparım.

Duygusal olarak bir gelecek düşünüyorum, ama mantıklı olarak bir gelecek daha ağır basıyor. İnşallah yaşlılığıma konforuma uygun vaziyette bir yaşlılık geçiririm. Ben çok hazırlıklı bir anne olma planları doğrultusunda gittiğim için, çok şükür Allah da bunu arattırmadı hiç, çok çuk oturan bir yaşta 26 yaşında anne oldum. Beni engelleyen ya da bana ayağıma çelme takan tek şey iş sorumluluğum oldu. Öbür türlü ***, dünyaya gelmiş olan en güzel varlık benim için, iyi ki doğurmuşum, iyi ki yaptım dediğim en güzel şey. Bu yaşa kadar gelmesinin en büyük sebeplerinden biri de kayınvalidem ve annem. Onlar olmasaydı hem işim hem çocuğum doğrultusunda anne olmayı çok becerebilir miydim, tartışılır. Anne olmadan önceki kadınlık hisleri, anne olduktan sonraki kadınlık hisleriyle tamamen değişti. Asla çocuk doğurabiliyormuşsun, doğuramıyormuşsun tarzında değil, bazı şeyleri farklı öğreniyorsun. Mesela, hiçbir şey bilmeden anne olabilmenin şeyini eşinle öğreniyorsun. Yani sancım tuttuğunda, doktora koştuğumda, bugün akşam ne yediniz, dediğinde doktor, ben doğuma geldim, deyip. Hayır senin daha doğumuna var, akşam ne yediniz? diye tekrar sorduğunda, kavun yediğimizi söyleyince, beni geri gönderdiğinde, daha sonra gerçekten sancım tuttuğunda, eşimin beni hiç üzmeden, elbisemi giydirip, söz veriyorum kontrolünü yapıp, geçen seferki gibi geri döneceğiz, dediğinde, ben sabahına doğum yaptım. Ve asla bugün doğurmayacağım, hayır doktor benim bugün değil, dediğimde, benim oğlumla eşimin doğum tarihi aynı gün. 10.10.99 ve 10.10.66. Normal bir doğumun normal statüsü ve sekiz aylık cinsiyetini saklayan oğlum.

Anne olmadan önceki sorumluluğum ablalık sorumluluğuydu. Anne olduktan sonraki sorumluluğum, on tane, yirmi tane, yüz tane ablalık sorumluluğu. Çok farklı vicdana sahip oluyorsun anne olduğunda ve hep dua ediyorsun, hak eden herkese Allah annelik versin. Doğurmak istemeyen kişilere çok saygı duyuyorum, ama anne olamayan kişilerin karşısında da kendi adıma çok üzülüyorum. Asla onlar adına değil, kendi adıma çok üzülüyorum. Öyle bir şey olsun ki Allah herkesin gönlüne göre versin inşallah.